

ONSEVIG LANDSBYPLAN

2009

Lolland kommune

Bjarne Hansen
Leo Christensen

DONGenergy

Signe Dahl Wedel
Jon Vindahl Kringelum

Landsbyens bestyrelse

Carl Madsen (formand)
Christian Øst
Troels Kølle
Anders Stampe Holst
Marianne Øst

Landsbyplanens projektsekretariat

Philip Rasmussen (projektleder)
Marianne Øst

Særlige kompetencer

Bue Beck – bygningskultur
Rigmor Nielsen – planforhold
Klaus Beck Nielsen – natur
Peter Thorlin – finansiering

Kvalitetsikring

Trine Uhrskov – proceskonsulent
Henriette Spandet – antropolog
Poul Henrik Harris – journalist og formidler
Jens Rørbech – Adj. professor, dr. techn.

Grafisk tilrettelæggelse og trykning

Pernille Schwartz Rasmussen
Grafikom A/S

Landsbyen Onsevig

Carl Madsen
Telefon: +45 4046 3034
Email: carl.madsen@pg.dk

Arbejdsgruppe om energi og forsyning

Troels Kølle (formand)
Anne Bendtsen
Holger Elbek

Arbejdsgruppe om natur

Anders Stampe Holst (formand)
Jesper Kirkeskov
Vibe Engel
Susanne Halberg
Birthe Hvarre
Merete Waring
Christian Øst

Arbejdsgruppe om turisme

Carl Madsen (formand)
Peter Dan Petersen
Christian Øst
Arne Baumann Jørgensen

Arbejdsgruppe om arkitektur

Christian Øst (formand)
Gurli Kølle Pedersen
Peter Dan Petersen
Marianne Øst
Morten Mortensen

Ordstyrer ved borgermøder

Steffen Holst

Økonomi

Anders Stampe Holst
Troels Kølle

Projektsekretariat

Philip Rasmussen
Telefon: +45 5137 6980
Email: pr@philiprasmussen.dk

Overblik	
Kolofon/Arbejdsgruppernes sammensætning	2
Indhold	3
Forord	5
Grundlag	
Det historiske grundlag	6
Det planlægningsmæssige grundlag	8
Det landskabelige grundlag	10
Det arkitektoniske grundlag	12
Proces	
Landsbyplanens udviklingsproces	14
Landsbyens fremtid	
Klimaforandringernes nye udviklingsperspektiver	16
Fremtidens nye natur omkring Onsevig	18
Fokus på det sunde liv i landsbyen	20
Landsbyen skal teste og udvikle lokal forsyning	22
Landsbyens havn tilpasset de nye tider	24
Den videre proces	
Anbefalinger og prioriteringer	26
Metodikken skalber resultaterne i Onsevig – også i fremtiden	27
Hvordan kunne verden se ud i 2018?	28

FORORD

Landsbyen Onsevig på Lollands nordvestkyst får nu sig egen helhedsplan.

Den er et nyskabende redskab for hvordan beboerne i fremtiden gerne ser deres landsby, landet og havet udenfor. Helhedsplanen er udelukkende formet af beboernes egne prioriteringer og ønsker til udviklingen i lokalsamfundet.

Det er en indsats der er blevet mulig gennem et samarbejde med DONGenergy og Lolland kommune.

I landsbyplanen er lokalsamfundets kvaliteter og karakteristika registreret. Med dette udgangspunkt har beboerne samlet deres visioner og udviklingsønsker i en helhed. 30 mennesker har bidraget aktivt i arbejdet med udviklingen af planen.

På det mest velbesøgte møde om planen var der 50 beboere tilstede. Dette skal sammenholdes med, at der bor 70 mennesker i Onsevig. Af dem er 25 velintegrerede fritidsbeboere. Disse tal taler for sig selv.

Det er åbenbart en metodik, der virker konstruktiv, idet nogle af beboernes højeste prioriteringer er ved at blive omsat til virkelighed inden helhedsplanen er kommet ud af trykken.

Landsbyen Onsevig håber at gode kræfter fortsat vil medvirke til realiseringen af helhedsplanen - i sin helhed.

Carl Madsen
Formand for Landsbyen Onsevig

Carl Madsen i Onsevig.

Fremtiden i Onsevig byder på

- Beskeden bosætning
- Engagement i klimaforandringerne
- Gæstfrihed
- Den lille turisme
- Respekten for det lokale særkende
- Respekten for den enkelte beboer

DET HISTORISKE GRUNDLAG

Udviklingen i Onsevig er sket gennem nogle bemærkelsesværdige og bratte ryk.

Onsevigs historie er dog også på mange måder et klassisk stykke Danmarkshistorie om land og by. Alligevel skulle lokalhistorien i Onsevig blive noget særligt.

Landsbyen fyldt med funktioner

For 50 år siden var landsbyen, som alle andre danske landsbyer, fyldt med mennesker, liv og funktioner. Onsevig havde dengang to købmænd, kro, tolder, fragtmand, skole, fiskere, fiskehandlere, en togstation i cykelafstand, og sin egen fuldtidsforfatter Hilmar Wulff.

Landingstedet

Det hele begyndte med etablering af et lille landingsted på det sted hvor det spændhuset står i dag. Det var naturens eget drivtømmer og andet forefaldende materiale, der blev brugt i de første beskedne og fattige bygninger.

Det store ryk

I begyndelsen af 1900-tallet sker store, afgørende ændringer i Onsevigs historie. Landsbyen får egen havn, der efter datidens målestok var et ganske imponerende stykke anlægsarbejde. Samtidig skyder husene op, og præges positivt af tidens bevægelse om bedre byggeskik. I denne periode skabes det Onsevig, vi kender i dag.

Børn på Skovvejen i Onsevig i midten af 1960'erne.

Onsevigs første spændhus var beklædt med strå.

Onsevig omkring 1970. Landsbyens fysiske afgrænsning er præcis den samme i dag.

Udviklingen slukkes

På nogle få år i 1970-erne støvsuges lokalsamfundet nærmest for funktioner – med nogle enkelte undtagelser, efterfulgt af en lang stagnationsperiode. Men til forskel fra mange andre danske udkantsområder, så er nedsmeltningen i Onsevig mere konsekvent. Det skulle vise sig at blive landsbyens store styrke i dag, noget af det beboerne værdsætter højest. Det er eksempelvis mere reglen end undtagelsen, at danske landsbyer i samme periode har fået fortov, kantsten, vejbelysning og parcelhuse.

Danmark som det var engang

I Onsevig har landsbyens fysiske form stort set været uforandret i 100 år. Det er naturligvis et symptom på stagnation, men i dag et enestående aktiv. Der er ikke mange danske landsbyer, hvor man kan opleve Danmark som det var engang. I dag værner beboerne i Onsevig eksempelvis om det smukke nattelys og landsbyens karakteristiske græsrabatter.

Det gode klima

Det næste store ryk finder sted ved stormfloden i november 2006. Det er måske ikke oversvømmelserne, der i sig selv er det mest skelsættende i lokalhistorien. Efter "de våde stuer" blev lokalsamfundet oversvømmet af engagement og idérigdom, og det har skabt grundlaget for vitaliseringen og beboernes selvopfattelse af Onsevigs nye rolle i de globale udfordringer.

DET PLANLÆGNINGSMÆSSIGE

Onsevig er fyldt med planmæssige begrænsninger. Det er såvel en styrke som en svaghed.

Beskyttelsen af landskabet

Det danske landskab er underlagt mange forskellige love og reguleringer, og på Onsevighalvøen er der flere begrænsninger. De vigtigste er strand- og skovbeskyttelseslinjer og fredningszoner omkring fortidsminder og fredede diger.

Strandbeskyttelseslinjer

Kortet viser, at en meget stor del af Onsevighalvøen er omfattet af strandbeskyttelseslinjen, men det bebyggede byområde er dog friholdt. Det giver i dag alvorlige begrænsninger i forhold til at opføre ny bebyggelse, klimatilpasse forholdene, etablere ny natur eller teste forskellige nye klimatiltag.

Skovbyggelinjer

Skovbyggelinjerne har betydet at det typiske danske skovbryn fremtræder tydeligt i landskabet. I området kan man se bebyggelse der er etableret inden loven om skovbyggelinjer blev vedtaget. Det gælder f. eks bebyggelsen langs Byskovvej. Også skovbyggelinjen sætter visse begrænsninger for udviklingen i området.

Fortidsminder

Inden for området er der registreret ét fortidsminde der dog ikke hindrer udviklingen i området.

Fredede jord- og stendiger

Der er registreret adskillige beskyttede jord- og stendiger som det vil være muligt at indpasse i en fremtidig plan.

Kommuneplanen

Der er i dag i kommuneplanen udpeget en ramme for Onsevig 379-L13 der åbner mulighed for udvidelse af eksisterende boliger og beskedent nybyggeri.

Udenfor skovene er der skovbyggelinjer. Det begrænser mulighederne – også for at rejse ny skov.

Eksisterende jord- og stendiger er fredet. De kan dog indpasses i en helhed, og begrænser ikke udviklingsmulighederne væsentligt.

Kommuneplanen indeholder en ramme, der åbner mulighed for begrænset nybyggeri i dette område.

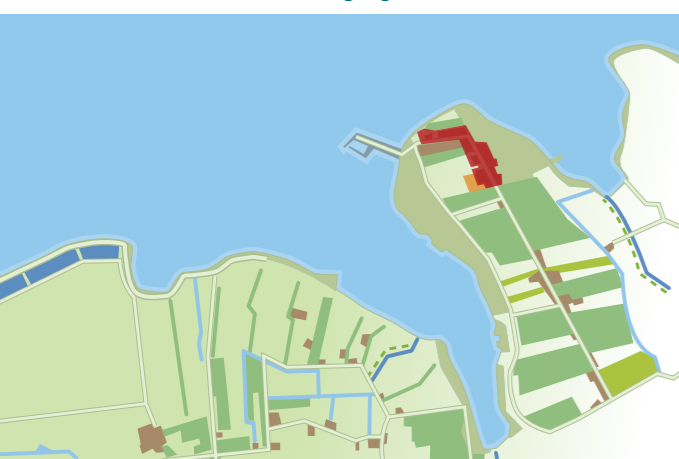
Strandbeskyttelseslinje

Skovbeskyttelseslinje

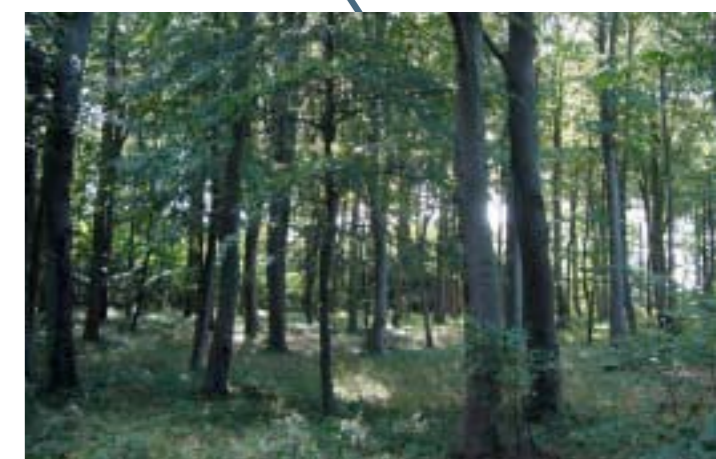

Fortidsminder og diger

Kommuneplanrammer

En væsentlig del af kystområdet i Onsevig er omfattet af strandbeskyttelseslinjer.

DET LANDSKABELIGE GRUNDLAG

Landskabet omkring Onsevig er noget ganske særligt. Det er blandt andet derfor beboerne har valgt at bo i dette område.

Egnen omkring Onsevig er godt nok ligeså flad som resten af Lolland. Men tilstedeværelsen af den varierede kyst, rørskovene og de karakteristiske små, tværgående skovparceller gør stedet til noget ganske særligt.

Den varierede kyst til Smålandshavet

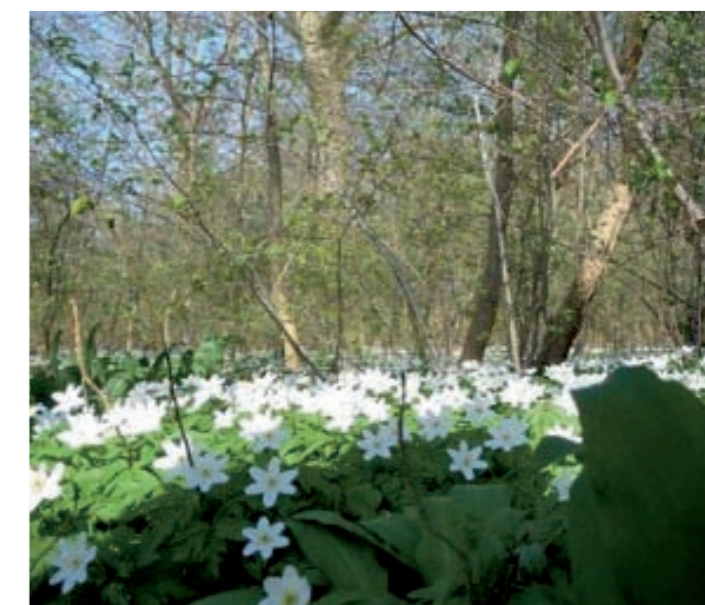
Kysten ved Onsevig er efter lollandske forhold meget varieret med dybe vige. Det er også herfra, at byen har fået sin lokalisering og sit navn. Onsevig kommer af Odins Vig. Kysttyperne er meget forskellige. Man finder det stramme havdige, hvor man kan gå på toppen og se til Langeland, Omø og Storebæltsbroen. Der er også kyststrækninger, som naturen får lov til at forme selv, og der er en række beskyttende rørskove.

De karakteristiske skovparceller

Noget af det meget karakteristiske i Onsevigs nærnatur er de små skovparceller, der ligger systematisk øst/vest på tværs af Byskovvej. Der er nogle flotte kig igennem skovkilerne. Selve skovene er meget forskellige, og rummer såvel høj bøgeskov, ege-blandingskov og stævningskov, hvor man stadig kan få et indtryk af tidligere tiders energiproduktion.

Træer, buske, hegn og hække

På grund af den meget skov i Onsevig er store dele af landsbyen også beskyttet mod vestenvinden i en grad, som ikke er typisk for en egn, der ligger kystnært tæt på den fremherskende vindretning. Blandt andet derfor er landsbyen frodig. De karakteristiske træer, buske og hække får lov til at udvikle sig uden at blive vindslebne, og de milde vækstbetingelser i landsbyen åbner også mulighed for mere eksotiske indslag. Blandt andet ses vin, palmer og figner i haverne.

Anemonerne i egeblandingskov i Onsevig.

Onsevig ligger som en grøn oase med skove og beplantning – udenom finder vi det åbne lollandske landskab med frit udsyn og højt til loftet.

DET ARKITEKTONISKE GRUNDLAG

Onsevig er begavet med en fin bygningskultur, som bliver et stort aktiv i fremtiden.

Langt de fleste af bygningerne i Onsevig er opført i en kort periode i begyndelsen af 1900-tallet. Denne byggeperiode er velkendt i den danske arkitekturhistorie og kaldes "bedre byggeskik". Som navnet antyder, lå der i tiden et oprør imod noget, som samtiden ønskede at forandre. Det skulle blive Onsevigs chance, at bebyggelsen langs Byskovvej er præget af denne tid, med dens langtidsholdbare dimensioner. Stilen passer fint i spillet med landskab og natur, som overalt i Onsevig sætter sit præg på bebyggelsen.

På grund af de stramme ensartede dimensioner med halvanden etages ejendomme, er det forholdsvis oplagt at definere rammerne for det fremtidige byggeri i landsbyen. Der findes en del huller i husrækken langs Byskovvej, hvor det vil være naturligt at åbne mulighed for at bygge i den samme skala. Dog bør det overvejes at have slipper imellem grundene, så beboerne også i fremtiden kan komme ad små stier imellem hækkene fra Byskovvej ud til de nye naturområder omkring Onsevig.

Bebyggelsens kvaliteter er vist på kortet ligesom de vigtigste rumskabende beplantninger.

Den typiske bebyggelse på Byskovvej med husene fra "bedre byggeskik" perioden. Til venstre ses en af de ledige parceller, hvor der kunne bygges i samme skala.

LANDSBYPLANENS UDVIKLINGSPROCES

Den gode borgerstyrede proces

30 mennesker har på forskellig vis givet et bidrag til udviklingen af landsbyplanen.

Borgerne prioriterer de våde stuer som den første og vigtigste udfordring der skal gøres noget ved.

I 2007 og 2008 afholdt Onsevigborgerne en række åbne møder i Vindeby Forsamlingshus. Møderne havde i begyndelsen naturligt nok fokus på at håndtere en påtrængende og kompliceret kystsikringsopgave. Det var stadig i frisk erindring, at der havde været vand i stuerne, og alle andre bud på fremtidens udvikling forekom ikke relevante, før dette vitale emne havde fundet en fornuftig løsning. På mindre end et år lykkedes det Lolland Kommune at udvikle, projektere, myndighedsbehandle, finansiere og realisere kystsikringen omkring Onsevig. Ikke mindre end 40.000 kubikmeter materiale blev transporteret gennem Byskovvej i Onsevig.

Udviklingsprocessen

Efterhånden som problemerne med digerne blev løst, blev der på borgermøderne sat fokus på udviklingsmulighederne i Onsevig. Til hvert borgermøde blev udarbejdet en husstandsomdelt avis med forskellige diskussionsoplæg.

Temaer

I efteråret 2008 blev der med baggrund i de mange input fastsat 6 temaer, som hver fik sin egen arbejdsgruppe.

Organiseringen af udviklingsarbejdet

Arbejdsgrupperne fik til opgave at beskrive en vision og et udviklingsscenario, mens bestyrelsen påtog sig at varetage koordineringen af helheden. Det sidste var ud fra en forestilling om, at arbejdsgrupperne nødvendigvis måtte fremkomme med ønsker, der var indbyrdes modstridende. For at styrke denne helhed fik arbejdsgrupperne et bestyrelsesmedlem i Landsbyen Onsevig som formand. Arbejdsgruppernes faglige sekretærfunktion blev varetaget af arkitekt Philip Rasmussen som sekretær med bistand fra Marianne Øst.

Processen

Ret hurtigt i processen skulle det imidlertid vise sig at det var meget begrænset hvad der var af indholdsmæssigt konfliktstof og modsætninger imellem de enkelte arbejdsgrupper. Faktisk kunne bestyrelsen ved et opsamlende bestyrelsesmøde kun registrere to mindre forhold, der blev afvejet med arbejdsgrupperne i fælles forståelse for helheden.

Formuleringen af landsbyplanen

I forsommeren 2009 har arbejdsgrupperne atter været samlet og drøftet et oplæg, der efterfølgende blev behandlet på et borgermøde. Sådan fandt borgerne i Onsevig frem til en fælles ønskeseddel for landsbyens udvikling.

- Energi og forsyning
- Natur
- Turisme
- Kultur
- Arkitektur
- Gastronomi

Her ses arkitekturgruppen ved et af sine møder på en mørk vinteraften hos Christian Øst.

Borgermøde i Onsevig – sommeren 2009

KLIMAFORANDRINGERNES NYE UDVIKLINGSPERSPEKTIVER

Lolland synker to millimeter om året, og verdenshavene stiger. Onsevig har oplevet både truslen og muligheden.

Det er ikke længere til debat, at der er ved at ske noget med klimaet. Stormfloden på Nordlolland i 2006 var ganske vist et sammenfald af en række andre meteorologiske forhold, men virkningerne den samme - nemlig våde stuer.

Kystsikring som en udviklingsmulighed

Tilrettelæggelsen og den konkrete udformning af klimatilpasningen omkring Onsevig skal fremover være en god illustration af, hvordan landsbyen i fremtiden ønsker at definere sin rolle. Eksemplet med digerne er valgt.

Statsministerkandidaten i Onsevig Klimapark i foråret 2009.

Etablering af stormporten i Onsevig placeret på vejen imellem havnen og landsbyen.

Når forsøgsprogrammet med algedyrkning i Onsevig er gennemført, er det tanken at anvende principperne i en kombination af produktion og klimatilpasning af hele kyststrækningen imellem Onsevig og Tårs. Dialogen med jordbruget er i fuld gang.

Når man beskytter landsbyen fra havets saltvand, bringer man samtidig nødvendigvis fuld kontrol over baglandets ferskvand. Det er en ressource, som i Onsevig anvendes til algetest.

Fremtidig testområde

Sådan vil borgerne gerne arbejde. Vores landsby er præget af de fine små dimensioner, og oplagt til test i samme skala.

Landsbyen midt i klimaparken

Onsevig har efterhånden fået mange erfaringer i naboskabet til vedvarende energianlæg, og ønsker i fremtiden at udvikle og kapitalisere dette naboskab. Det skal ske igennem en bevidst udvikling af den lille klimaturisme, og det gode samarbejde med myndigheder og aktører på miljø og energiselskaber.

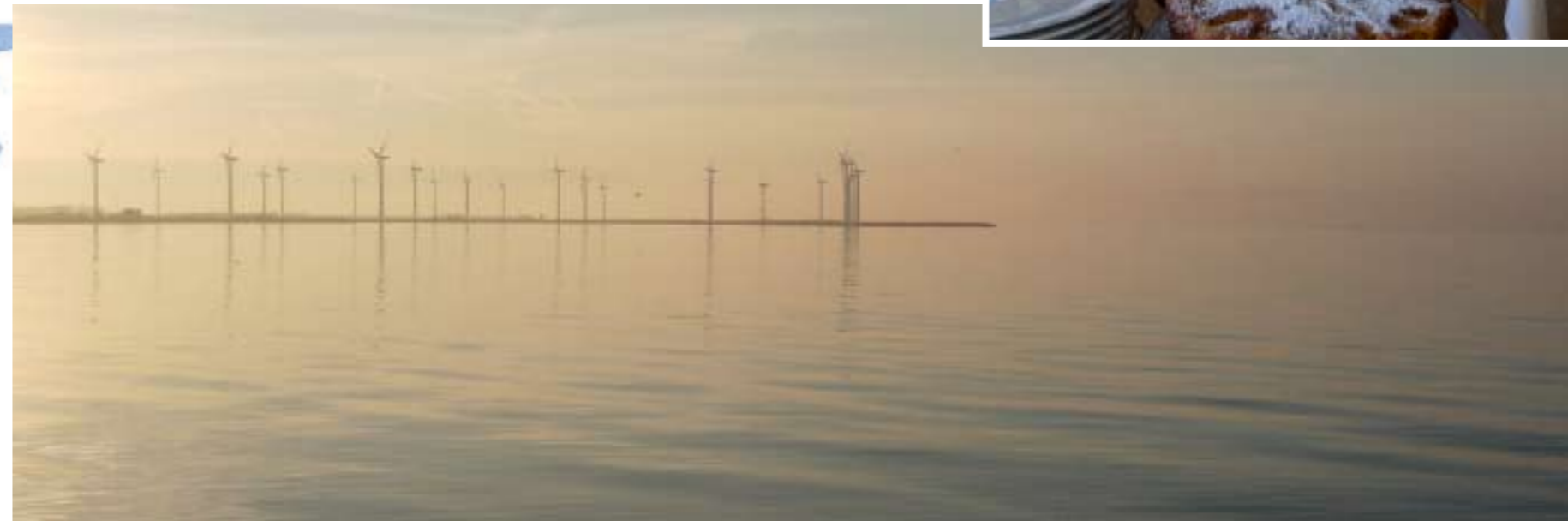

Onsevig Klimapark er blevet et tilløbsstykke. Her klimaturisterne ved plancherne ved algebassinerne.

Der er i sommeren 2009 kommet mange grupper på energiekskursion til Onsevig - de får som regel både en forsmag på de lokale energiløsninger og den lokale gastronomi.

Vindmølleparken på Nøjsomheds Odde, således som den ses fra Onsevig havn på en sommeraften. Oprindeligt var arealet reserveret til akraft, men lokalsamfundet måtte nøjes med et testfelt for vindkraft.

FREMTIDENS NYE NATUR OMKRING ONSEVIG

I de sidste 150 år har Lollands kulturlandskab haft skarpe grænser bag et dige. I fremtiden bliver overgangen imellem land og vand diffus.

Indtil midten af 1800-tallet var de lollandske kyster furede og præget af store kystarealer, hvor havet ofte skyllede ind over det flade land. Intensiveringen af landbruget stod øverst på dagsordenen, og den lollandske kyst blev domineret af diger.

Olaf Rudes kubistiske maleri fra Skejten, der forestiller overdrev ved lollandsk kystlandskab. En landskabstype, der næsten er forsvundet i de sidste 150 års digebyggeri. Maleriet ses i Folketingssalen.

Overdrevslandskabet således som det kan komme til at tage sig ud øst for Onsevig, med vindslebne tjørnegrupper og digerne bygget ind i landskabet.

Klimaændringerne kræver et nyt natursyn

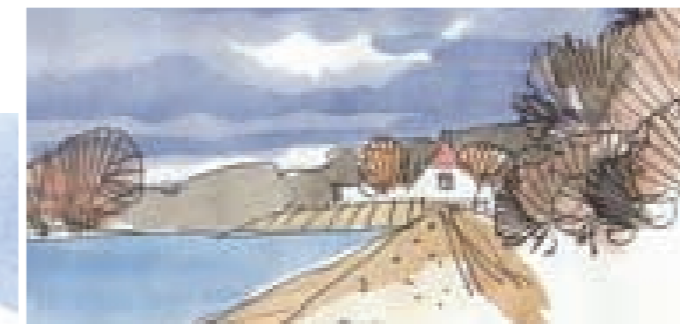
I dag er dagsordenen ændret, og der er helt andre ting der står på spil. De lollandske kyster skal være med til at producere energi, og naturarealerne skal indrettes, så de får en større værdi for et nyt klimas flora, fauna og samespil med beboerne.

Nye strandenge og skovrejsning

Det er et stort lokalt ønske at udvikle naturområderne omkring Onsevig, på en måde så variation, biologisk mangfoldighed og tilgængelighed styrkes i forbindelse med klimatilpasningen.

Her ses det nye klimatilpasningsprincip i Onsevig med tilbagetrukne diger, der bygges ind i det eksisterende terræn. Tegningen er set om sommeren.

Det samme sted ved højvande om vinteren.

- Der lægges særlig vægt på at tilføre området våde strandenge i forbindelse med, at kysten visse steder rykkes ind i land.
- Der skal generelt arbejdes på at etablere og udvikle flere overdrevslandskaber der afgræsses.
- Der skal gennem et godt samarbejde med landbruget etableres gode adgangsforhold for gående, cyklende og ridende.
- Adgangen til naturen skal desuden etableres i respekt for levevilkår for flora og fauna.
- Der skal sikres høje punkter i strandengene, der betyder, at arter bevares lokalt efter en stormflod, ligesom der er behov for våde huller til sommerens tørkeperioder.

De nye diger byder på stier for cyklende, gående og ridende

FOKUS PÅ DET SUNDE LIV I LANDSBYEN

Landsbyen skal give beboerne ny energi, og tidens livsstilssygdomme skal forebygges med rettidig omhu.

Onsevig ligger i et område, hvor folkesundheden generelt er dårlig. Der findes ikke særlig viden om sundhed i det specifikke nærområde, som har kunne finde anvendelse ved udarbejdelse af landsbyplanen. Derimod er der efterhånden mange undersøgelser, der bekræfter positive helbredseffekter gennem aktivt brug af den nære og omkringliggende natur.

Beboerne i Onsevig ønsker at anvende naturen

Det går igen i arbejdsgrupperne, at beboerne i Onsevig bruger lokalområdets natur, og gerne ønsker flere udfoldelsesmuligheder i det fri. Det omfatter mange ting. Dels at anvende cyklen i dagligdagen, da afstandene i Onsevig er små. Det tager eksempelvis ikke mange minutter at cykle ned til havnen. Desuden er klimaet inde i landsbyen vindbeskyttet og ideel til cykling for alle aldersgrupper.

I Onsevig kan man få varmen to gange ved at anvende de lokale råstoffer. Det hører med til historien at Onsevig har sin egen virksomhed, der har specialiseret sig i historiske brændeovne.

Bænken hvor man kan sidde og glæde sig over at bo i Onsevig.

Idrætsfaciliteter

Onsevig får aldrig sin egen sportshal eller fitnesscenter, og beboerne er heller ikke interesseret i det. Beboerne ønsker at udvikle de små kvaliteter i det fri. Det omfatter forbedrede forhold for Onsevigs vinterbadere med sauna, ride- og gangstier i de nye naturområder og eventuelt en lille badestrand i forbindelse med den nye kystudformning.

Når uheldet er ude

Skulle uheldet alligevel være ude - vil Onsevig gerne have placeret en beskeden helikopterlandingsplads ved højvandsporten på vejen mod havnen. En enkel måde at koble en landsby på det nye specialiserede sundhedsvæsen.

Landevejen imellem Onsevig og Vindeby fortjener en mere frodig udformning, således at den er mere inspirerende til den daglige fysiske aktivitet - for egnens fodgængere og cyklister.

LANDSBYEN SKAL TESTE OG UDVIKLE LOKAL FORSYNING

I fremtiden skal landsbyen være en mere integreret del af miljø og energiudvikling i Onsevig Klimapark.

Den klimavenlige transport

Der er ingen grund til at anvende diesel til transport i en af landets førende spektakulære klimaparker. Beboerne vil gerne være med i forsøg og test af elbiler – ligesom forholdene skal indrettes, således at det bliver sikkert og attraktivt at bruge cyklen i hverdagen for alle aldersgrupper.

Journalister fra Israel studerer klimatilpasning i Onsevig i efteråret 2008.

Onsevig Vandværk har en skovboring med en fin vandkvalitet. Anlægget kræver investeringer for at være fremtidssikret

Behandling af ferskvand som en del af den lokale klimatilpasning

Der er idag ikke nogen fornuftig sammenhæng imellem klimaparkens spektakulære og fremadrettede energianlæg, og Onsevigs forældede forsyning. Spildevandet ledes urensset ud i Smålandshavet, mobil- og internetdækning er elendig, og husene opvarmes med oliefyr.

Selve landsbyen er fremtidens testområde

I fremtiden er der bragt sammenhæng og helhed i landsbyens rolle som nabo til testanlæg på energiområdet, så selve landsbyen er en del af helheden på energi- og forsyningsområdet. Det betyder blandt andet, at husene energiforsynes fra vedvarende energikilder, at spildevandet håndteres i landsbyen, samt at transporten i videst mulig omfang er eldrevet.

- Der udvikles en samarbejdsmodel hvor det gode naboskab til store vedvarende energianlæg kapitaliseres således, at økonomien afspejler interessenternes fællesskab
- Energiforsyningen i Onsevig skal være en del af områdets vedvarende energi.
- Der igangsættes forsøg med elbiler og eltransport i almindelighed.
- Der gennemføres en kloakering af Onsevig – gerne hvor rodzoneanlæg indgår.
- Der udarbejdes en samlet plan og organisation for vand, der omfatter drikkevand, vand til jordbruget og til energianlæggene.
- Der gennemføres så hurtigt som muligt en opgradering af internet- og mobildækning.

LANDSBYENS HAVN TILPASSET DE NYE TIDER

Onsevig havn istandsættes og revitaliseres med nye aktiviteter.

I mange år har indtægtsgrundlaget i den lille havn i Onsevig været så spinkelt, at det ikke har været muligt at gennemføre den nødvendige vedligeholdelse af bolværker, bygninger, installationer og udenomsarealer. Tiderne er blevet noget lysere, og en renovering af havnen er kickstartet igennem en donation for Mærsk-Mckinney Møller og hustrus fond, samt LAG Lolland.

Kommuneplanen ønskes indrettet, således at der i fremtiden åbnes mulighed for begrænset overnatning ved Onsevig havn. Det gælder både sheltre og overnatningshytter.

I de kommende år er det planen at supplere aktiviteterne på havnen – blandt andet med etablering af forbedrede bad-, toilet- og overnatningsforhold. Noget af det mere synlige på havnen bliver røgeriskorstenen på ydermolen, hvor den friskfangede fisk ryges. Arkitekturen i de eksisterende bygninger forbedres gennem en samlende og elegant tagløsning. Det er desuden et af havnens meget store ønsker, atter at få drift i kiosken på havnen.

Der skal også fremover være plads til et rigt fritidsliv på havnen

BORGERNES ANBEFALINGER OG PRIORITERINGER

Landsbyplanen skal udmøntes i praksis.

Landsbyplanens registrering af bindingerne i det eksisterende plangrundlag viser, at planen kun kan få sin ønskede effekt, hvis den følges op af en lokalplan. Beboerne ønsker at indholdet i landsbyens udviklingsarbejde skal have en forpligtende retsvirkning.

I prioriteringen af udviklingsønskerne, besluttede borgermødet den 5. juli 2009, at sætte den nye natur øverst på dagsordenen. Formålet er at få afsluttet den igangværende klimatilpasning omkring Onsevig i sin helstøbte helhed, således at de store terrænændringer ikke blot ligger hen som plejekrævende restarealer for et digelaug. De kan derimod blive til oplevelsesrige nye testområder for den fremtidige kystnatur. Som den næste fase besluttede borgermødet, at der skulle sættes fokus på landsbyens egen energi og forsyning.

Entreprenørarbejde i efteråret 2008 med etablering af Østdiget.

Det nye dige indtages af vegetationen i foråret 2009.

På arealet imellem det nye landdige og den eksisterende kyst ønsker der sikret en ny naturtype i fremtiden med afgræsning og spredte trægrupper.

Digearealerne er forberedt på delvis afgræsning.

Bebyggelsen ligner sig selv – også i fremtiden. Enkelte steder fyldes der et hus ind på en ledig grund, andre steder suppleres vejmiljøet med ventehuse og lignende. Men landsbyen ligner sig selv..

METODIKKEN SKABER RESULTATERNE I ONSEVIG – OGSÅ I FREMTIDEN

Helhedsplanen som startskud på en ny måde at udvikle og samarbejde.

Dialogen som et effektivt værktøj, har bestået prøven i Onsevig. Det nytter virkelig noget at samarbejde, hvis man vil flytte tingene. Processen har også vist, at der findes mange mentale råstoffer i et lokalsamfund, og at ulemperne ved at udvinde dem er meget begrænset, hvis de blot kapitaliseres i en åben dialog.

Vidt forskellig baggrund – og samme mål.

Det er således dialogen som redskab, der er den primære årsag til at processen er lykkedes i Onsevig, og flere innovative projekter har kunne realiseres på rekordtid. Det er ikke selve den omstændighed at der er faglige ressourcer tilstede i og udenfor landsbyen, der gør udslaget. Denne viden er blot en forudsætning. Det virkelige udslagsgivende er dialogen, som er den smørelse der sikrer kvaliteten i løsninger og processer. Hvis ikke viljen til denne dialog havde været til stede i Onsevig – så var der ikke bygget diger – så var der ikke sat forsøg med algedyrkning i gang, og så var der ikke skabt en attraktion, der løbende besøges af mange engagerede klimagæster.

Metodikken

For at forstå hvorfor der er skabt gode resultater i Onsevig i de senere år er det vigtigt at forstå metodikken, der bygger på samarbejde, tillid, engagement, indlevelsesevne og dialog. Hvis ikke disse grundlæggende forudsætninger er til stede – så er det tvivlsomt om det er muligt at løfte større udfordringer i et mindre landsbysamfund i Danmark, hvor udviklingsprojekter ofte er komplicerede myndighedsmæssigt og finansielt, og hvor den enkelte beboer nyder så stor beskyttelse i lovgivningen, at den udeblivende dialog kan trække selv sympatiske projekter med bred opbakning i langdrag.

Amerikanske algeforskere i farvandet udfor Onsevig i foråret 2008.

Etablering af diger og algebassinger i efteråret 2008.

Arbejdet med helhedsplanen i foråret 2009.

BeJournalister i dialog med borgmesteren og beboerne i sommeren 2009.

HVORDAN KUNNE VERDEN SE UD I 2018?

Tegningen af fremtiden er allerede godt i gang i Onsevig.

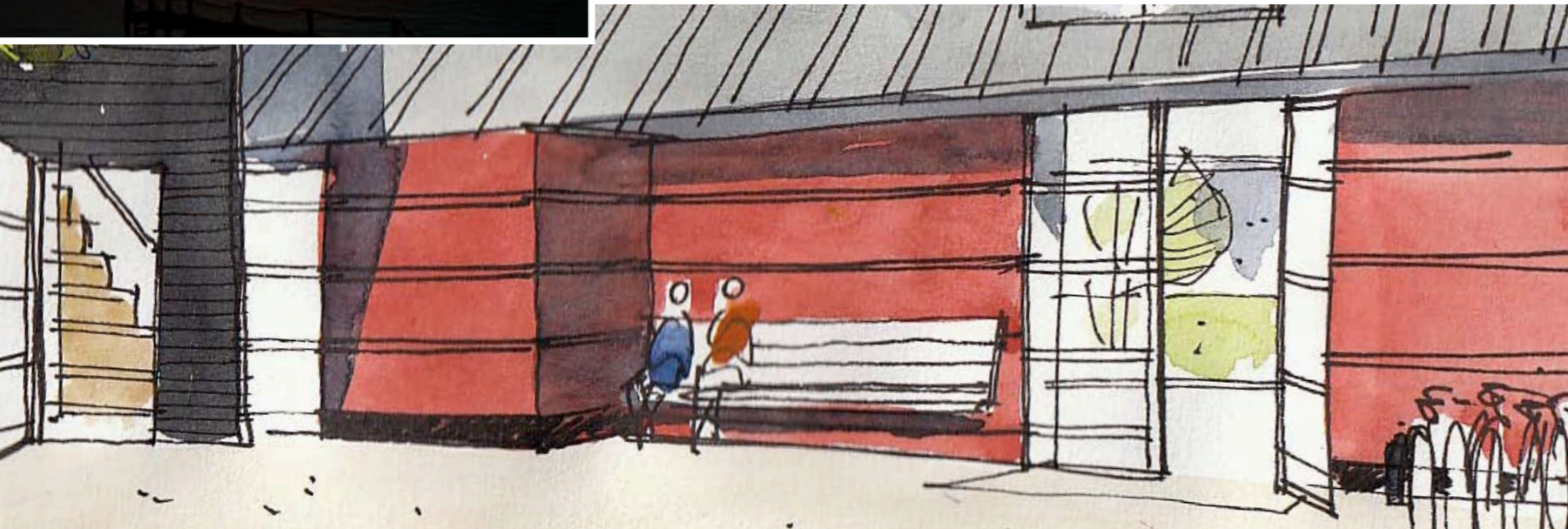
Landsbyplanen skal kunne ses i virkeligheden.

Beboerne opfatter at den fremsatte vision ligger indenfor de realistiske rammer. Derfor skal man kunne spadserere en tur i landsbyen indenfor overskuelig tid, se resultaterne af landsbyplanen og ikke mindst den proces, som planen er et produkt af.

Indenfor de kommende 10 år kommer der til at ske meget i verden omkring Onsevig, som landsbyplanen skal være med til at ruste lokalsamfundet til. De globale klimaproblemer er næppe en saga blot, og presset på at udvikle og producere grøn el er ikke blevet mindre. Hverken idé-rigdommen eller de vedvarende energikilder er tørret ud i Onsevig om 10 år. Der er store uudnyttede energiresourcer i lokalsamfundet, som venter på at blive anvendt. Beboerne i Onsevig håber og forventer at omverdenen forstår værdien i det gode samarbejde – hvad enten det drejer sig om udskiftning af eksisterende vedvarende vindkraftanlæg, nye energiformer eller udnyttelse af havbaserede muligheder i farvandet imellem Lolland, Omø og Langeland.

Også i 2018 vil man kunne glæde sig over den smukke nattehimmel over Onsevig.

I den tidligere krobygning er der indrettet klimacenter, hvor man finder udstillingen om Onsevig Klimapark. I samme bygning kan forskere, studerende og skoleelever få suppleret deres viden på klimaområdet. Til venstre ses en trappe ind i en lille træbygning, der akkurat er så høj som trækroneerne. Herfra kan man nyde den formidable udsigt over klimaparken og farvandet omkring Onsevig.

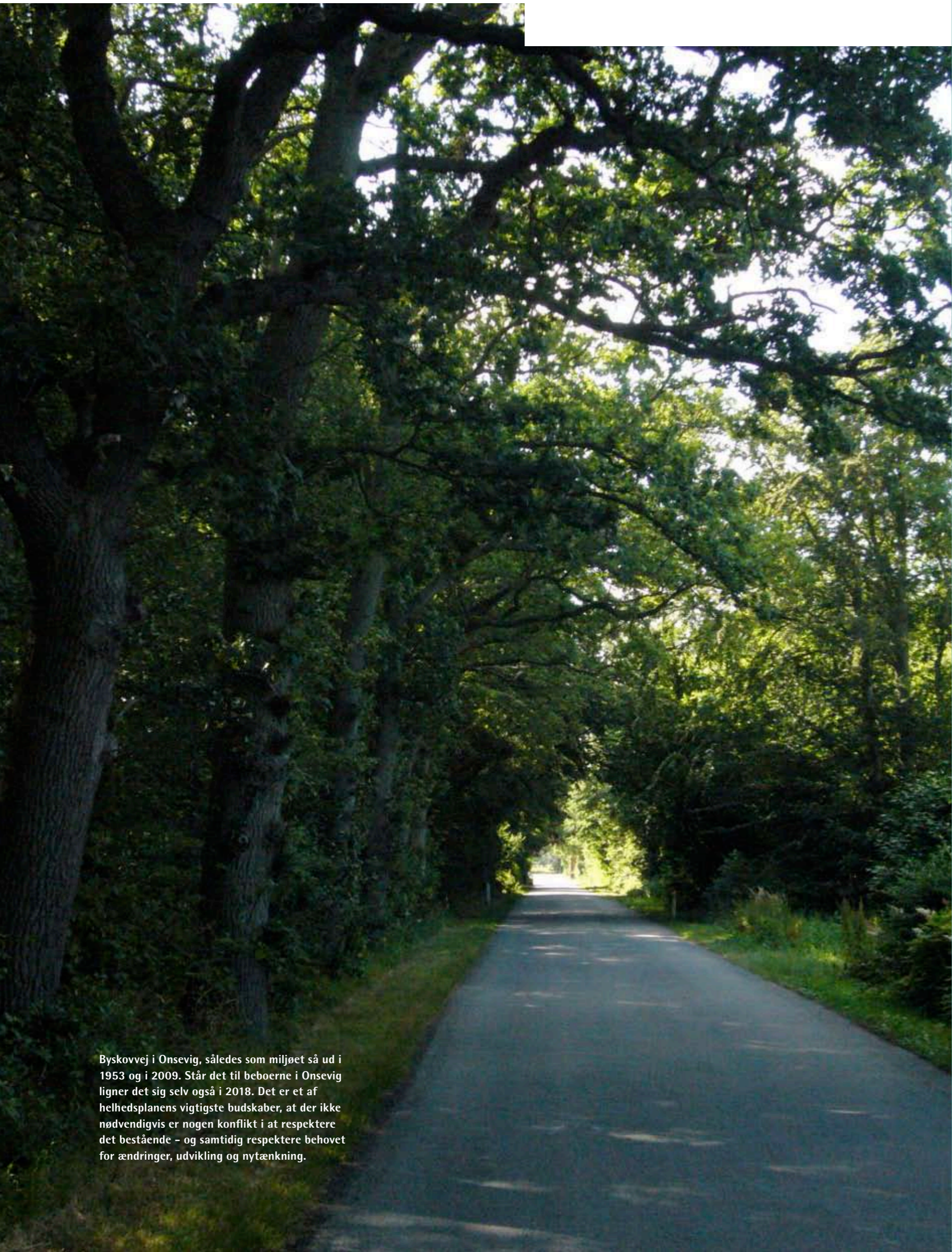
I selve landsbyen er der ikke sket de store fysiske ændringer. Byskovvej ligger hvor den plejer med grønne græsrabatter, de smukke stramme kig ud i det åbne land, og gaden har heller ikke om 10 år fået gadelamper. Selvom man til den tid kan opsætte gadelamper, der selv opsamler energi fra dagslyset i løbet af dagen, så valgte beboerne at bevare den smukke nattehimmel over Onsevig. Til den tid er det begyndt at dryppe på degnen, og det kan ses på de renoverede tegltage og landsbyens frodige frugt- og køkkenhaver, der har fået flere eksotiske indslag af den slags der stortrives i det gode klima. Og så bemærker man, at nogle af husene er nyere. Når det ikke springer i øjnene med det samme, så er det fordi landsbyens fine proportioner er respekteret i nybyggeriet. Ved nærmere eftersyn er der faktisk en del nyere huse, der er placeret i de tidligere huller i tandrækken på Byskovvej.

De rigtig store ændringer er dog sket inde i de små hjem, der er spækket med tidens mest fremsynede teknologi, der ustandselig zapper imellem de mest optimale energiformer. Landsbyen kører i elbiler, som de gamle supplerer med elcykler. Et helt særligt kapitel er landsbyens klima- og kulturhus, der er indrettet i den tidligere krobygning, der er fuldstændig ukendelig. Her summer det af aktivitet fra forskere, folkeskoler, universiteter og lokale beboere.

I løbet af de kommende 10 år er der mange anlægsopgaver på Lolland – og muligvis også i Onsevig – som har et overskud af jord, ler og grus. Når lejligheden byder sig, skal det undersøges om dette materiale kan genanvendes til supplerende klimatilpasning, energianlæg eller rekreative holme i farvandet udfor Onsevig.

Onsevigs helhedsplan er ganske vist et stykke papir, men skal også være en konkret drejebog for den konkrete tilpasning af landsbyen til de nye tider.

Byskovvej i Onsevig, således som miljøet så ud i 1953 og i 2009. Står det til beboerne i Onsevig ligner det sig selv også i 2018. Det er et af helhedsplanens vigtigste budskaber, at der ikke nødvendigvis er nogen konflikt i at respektere det bestående - og samtidig respektere behovet for ændringer, udvikling og nytænkning.

ONSEVIG LANDSBYPLAN

2009